

Szerkesztőség és kiadóhivatal
 hová a lapba szánt kéziratok
 — reklamációk és —
 előfizetési pénzek küldendők
 — Maros-Vásárhely. —
 Szentgyörgy-utca 9. szám.
 — ev. ref. lelkészi lakás. —

VASÁRNAP

EGYHÁZTÁRSADALMI KÉPES CSALÁDI LAP.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
TÓTHFALUSI JÓZSEF,
 ev. ref. lelkész.
 TÁRS SZERKESZTŐ:
PAÁL GUSZTÁV,
 ev. ref. koll. tanár.

KIADJA:
 Az Erdélyi Ref. Egyházkerület
 „Egyházi Ertekezlete”

Megjelenik:
 minden vasárnap.
 ELŐFIZETÉSI AR:
 Egy évre 4 kor. Negyedévre 1 kor
 Fél évre 2 kor. Egy szám ára 10 fill

Z. Bodolla Sámuel
 Erdély egykori, nagynevű ref. püspöke.
 1790—1866.

Krisztus nélkül vagy Krisztussal.

Sokszor felmerül a kérdés lelkünkben a társadalmi élet szemléleténél, hogy a sok ismeret s a tudomány minden vívmányának elsajátítása javított-e a lelkeken? Jobban tudjuk és követjük ma a jót, mint a hajdaniak, vagy pedig még ma is tehetetlenül vergődünk emberi gyarlóságainkban? E kérdésekre az élet adja meg nekünk a feleletet. Látjuk ugyanis, hogy a mai haladás érzéketlen az élet magasabb, nemesebb javai iránt és a nagy tulságok között a társadalom önmagát ámitja és míg örömeit hajhász, elakarja hitetni magával, hogy magasabb erkölcsi célokért küzd. Elismerem, hogy vannak dicséretes kivételek, de a nagy többség nem halad előre. Az emberek a helyett, hogy megférnének egymás mellett és egymást támogatva törekednének az élet nehézségeit elviselhetőkké tenni, egymás ellen törnek és egyik a másik romlásán akar emelkedni, hogy az életből minél többet élvezhessen.

Az élet nemesebb értékei: az ember, haza, fajszeretet; a szerénység, lemondás, munkaszeretet, áldozatkészség, eszményi életfelfogás, csak kevesek lelkében él. Még a jótékonyság és humanizmus is a nagy többség előtt csak eszköz az emelkedésre és üres jelszó az egyéni boldogulás sikereihez.

A vallást, a mely hajdan egyensúlyban tartotta a lelkeket, ma már éjsötét felhő takarja el a legtöbb ember szemei elől. Annyi minden után törekszik ma már a társadalom, hogy valami magasabb elnyerésére, sem ideje, sem kedve nincsen. Míg a férfi legalább részben eléri azokat a célokat, melyeket a társadalom elébe állít; míg a kézi munkás szerez annyit, a mennyivel naponkint kielégítheti igényeit, míg a henyék kiélvezik mindazt, a mi felfogásuk szerint kívánatos, — addig szellemileg annyira elernyednek, hogy képtelenné válnak a vallásos élet lelkesültségére. Valóban elszomorító körülmény az, hogy manapság már igen sok embernek nincs ideje a vallásos tevékenységre. Olykor-olykor egy-egy pillanatra mintha világosságot nyernének a lelkek, de azután megint bele tévednek a régi sötétségbe. A mai felvilágosodottnak nevezett korban, a vallás nem az az erő a társadalomban, a mely megtart és felemel, hanem legfennebb egy mankó, mely után a többség csak akkor nyul, ha az élet sujtoló bajai rákényszerítik, de azonnal el is dobja, ha helyzete javul, hogy ismét önállóan járjon a maga utain.

Nos és a sokirányú tudománnyal, a nagy önállósággal, ugyan mit ért el az emberi társadalom? — Egy olyan életfolytatást, a melynek nincs szilárd alapja: örökös küzdelmet, melynek nincs célja, vagyont, fényűzést, magas kulturát, de annál kevesebb békét, szeretetet és boldogságot . . .

És — és e nagy gazdagságunkban érezzük, hogy nincs semmink, a mi megszabadítana az erkölcsi világrend nagy itéletétől. Ha reánk szakad a szükség és a halál, hol van a hit, a mely felemel; a szeretet, a mely megtart; a reménység, a mely a tulvilág derűjével aranyozza meg földi létünk sötétségeit?

Ha elvesztettük földi javainkat, egészségünket, megtámadták becsületünket, vajjon környezetünk, vagy még családunk is, megtudnak-e nyugtatni a világ igazságtalanságain? Avagy nem-e éppen a viszály mérgezi-e meg leginkább a szegénység kenyerét? Avagy nem a türelmetlenség és ingerlékenység kétszerezik-e meg a betegség kínait? Bizony minden világi kíncsnek

felette áll az Úr félelme! A Krisztusba vetett hit: reménységre, szeretetre, bizalomra tanít. Egyedül a hívő lélek érti meg az isteni kijelentést és nyer új erőt a tudatlan, hogy: a kik Istent szeretik, azoknak mindenek javukra vannak!

A Szentírás a boldogság egyetlen feltételként azt a követelményt állítja elénk, hogy minden dolgainkban forduljunk az ég felé, még pedig olyan buzgalommal és odaadással, a mint azt tesszük földi érdekeink eléréséért. A gyermek annyi kedvet és kitartást mutasson a tanulásnál, mint a játéknál, akkor a szép reményeket nem váltja fel keserű csalódás a szülők életében. Az ifju, a ki most éjjeket tölt el az örömeik asztalánál, feláldozva hivatását, egészségét, — szentelje csak könnyelműen elfecsérelt idejének felét, valamely magasztos célnak és bizonynyal multján egykor nem kell keseregnie. A férfi, ki dicsőségvágyból, vagy néha csekély előnyökért napot és éjjel összetéve küzd, fárad, ne tartsa hiábavalónak ezt a fáradságot ott sem, a hol a léleknek békességéről van szó.

A nő, a ki hiuságból néha szinte hihetetlen szolgásgagnak veti alá magát, határozza el, hogy a benne élő gondolatoknak, vágyaknak csak egy kicsi részével bár égfelé fog szállani. Ha ezt teszi, békességet fog találni lelkében, a a minőt e világ nem adhat neki soha, övé lesz a léleknek szépsége, a női élet a legszebb disze.

Ime Krisztusnál az orvosság a sebekre, melyek a társadalom létét fenyegetik. A társadalom önmagában, mint az élet bizenyítja, tehetetlen, mert a rossz szokások végzetszerű hatalma alatt áll. A megújulás egyéni alapon kell meginduljon. Még az intézmények sem vezetnek célhoz, mert az új élethez, új emberekre van szükség, kik arra kérik Istent: Teremts belém atyám új szívet és új lelket.

A társadalmi életnek alapja a család, innen kell kiinduljon: Isten félelme és szeretete. A család kovásza azután megposhasztja rendre a társadalom tésztaját, sőt megszenteli a tudományokat is a krisztusi igazság menyei világosságával.

Sok a panasz a társadalom bajai miatt! . . . Nagy a nyomor és a romlottság az emberek között? Jöjjetek hát mindyájan ő hozzá, kik

megvagytok fáradva és terhelve és ő megenyhít titeket. Vegyétek fel az ő igáját és találtok nyugalmat lelkeitekben.

Péchy Árpád.
református lelkipásztor.

Kivándorló imája Amerikában.

Istenem! Teremtőm! oh hallgas meg engem.
Midőn jóságodat hála telve zengem.
Te szőlőtől az élet mezejére.
Földi vándorlásom atyai vezére.

Bár sujtola sorsom: viselni e terhet,
Atdál elég erőt és okos türelmet,
Hogy a mit tőlem zord napok elvőnek,
Kegyétől várjam egy boldogabb jövőnek.

Hozzád fohászodtam, rajtad csügge lelkem,
Mikor ama hosszú, kétes útra keltem,
Őriző hatalmad jóságát mutatja,
Hogy temetőm nem lett a mély tenger habja.

Mihelyest a partra lábamat kivettem,
Szívszorulva szinte holt-elevem lettem;
Érzem, hogy léptem bár szent kezéd óvja,
Idegen világnak vagyok bujdosója.

Óh! ne vedd bűnül, hogy elhagytam hazámat,
Mely küzdve tart minden hű fiára számot;
Nem kötött magához ismert síkja, bérce,
Vonzott a szerencse s a vagyon lidérce.

Hiszem a szívemből itt sincs ő kiesve,
Imámba foglalom híven reggel, estve,
Boldogságát tőled könyörögve kérem,
A viszontlátást is örömet remélem.

Mint a fürgé méh, mely messze-messze szárnyal,
S rakva a virágok méz-édes porával,
Pihenni, vagy újra dolgozni repül be
Sürgő társaihoz a régi köpübe.

Hisz' itt is az az ég dereng tán felettem
Melyre otthon sokszor melán tekintettem,
Az a csillag és hold ragyog rajta éjjel,
Mely otthon falunkra hinti fényét széjjel.

A föld is az a föld: jó szívét kitarja,
Munkás két kezemet szeretettel várja
S ha keblét áztatom könnyel verejtékkel,
Biztatva szól: ne félj! nem felejtlek én el,

De vigasztalásnak ah! még sem elég ez;
Még sem a magyar föld, nem a magyar ég ez...
Van körültem sok szép mit látni, hallani,
De szívemben mégis úgy sajog valami.

Ön-lábon haladni érzem itt időmet,
Éj-napi törődés fogyasztja erőmet,
Néha remény biztat, néha kétség kínoz,
Minden nap egy lépést közelít a sírhoz,

Ha a bajok árja összezsap felettem
Bárha minden elhagy is, csak Te légy mellettem,
Csak te benned bizzam, csak tőled reméljek
Rettentései közt bármí nagy veszélynek.

S oh! Uram, ha ott fenn úgy van elvégezve,
Hogy földi sátorom itt omoljon össze,
Engedd, hogy házamba lelkem visszaszálljon
S örök idvességet nálad ott találjon.

Vedd és olvasd!

— Pár szó a Bibliáról. —

Kedves barátom, hihetőleg hallottad már azon történetet, hogy a keresztyén egyház egyik nagy tanítója — Augustinus — öreg korában miként tért meg Milanóban. Ő ugyanis egyszer tétovázva és minden eltökélés nélkül olvasgatott a Bibliából, a melyről tudta ugyan, hogy igen fontos könyv, azonban még sem becsülte azt úgy, mint isteni igazságok tartalmazóját. — A mint egyszer kertjében fel s alá sétálgatott, gyermeki ajkáról e szavak hangzának füleibe: „**Tolle logo!**“ azaz „**vedd és olvasd, vedd és olvasd!**“ Ekkor egy kerti asztalhoz ért, melyen egy Szt. Pál leveleit tartalmazó kötet feküvék nyitva, a melyből olvasni kezdé Pál apostolnak szavait az éjszakáról, a mely elmúlt és a nappairól, a mely felvirradott; ezen perctől kezdve az ő lelke meg volt nyerve Krisztusnak — meg volt mentve. Hogy azon hang fiú, avagy leánygyermek hangja volt-e, azt Augustinus nem tudta megmondani; hajlandó volt azt állítani, hogy az angyalnak hangja lehetett.

Vedd és olvasd! Így szólítalak én is fel tégedet kedves barátom. Nékünk sok oly dolgunk van, a mi legtöbbnyire nem szükséges. Olvasni és mindig olvasni, ez a mi korunk megszokott munkája. Régebben ez másképp lehetett. Akkor ugyanis számosan lehettek olyan házak, melyeknek könyves-polcain semmi más nem volt, mint a Biblia, a Zsoltár és egy imádságos könyv. A világi irodalom termékei igen gyakran egyedül a kalendáriom által voltak képviselve. Most, — fájdalom! — nagyrésztben másként áll a dolog. Mily sok időt vesz igénybe mai napság az újságolvasás és e mellett mily sok hitvány historiáskönyv tartalmát nyeldesí nagy mohósággal ifjú és öreg, minden tekintet nélkül arra, vajjon egészséges táplálék helyett nem cukrozott méreg-e az! Azért nagyon kívánatos volna, ha a mai férfi és női olvasóknak háta mögött egy-egy igazi jóbarát állana és az általuk olvasott könyvekbe és lapokba bepillantván, ezt kiáltaná füleikbe: „Gondolsz-e arra, amit olvasol?“ vagy pedig így szólana: „El ezzel, halál van e füzékben!“

Egyes könyvkereskedések száz meg ezer kötettel dicsekesznek és így kiáltoznak: „Vedd és olvasd!“ Ezt én bizonyára nem tenném, nem akarnám, nem

szeretném. De ha Istennek egy angyala állana útunkban és minden utazónak kezébe egy-egy Bibliát nyomna és ezt mondaná: „**Vedd és olvasd!**“, ezt már igazán szeretném. Ezt különben mi is*) cselekeszszük és igyekezünk elárúsító vándor-közegeink által és más úton-módon is, a Bibliát ifjúnak és öregnek kezébe juttatni.

„**Vedd és olvasd! Ez igazi angyali szótár az emberi szívekhez.** Mert éppen a Bibliát nem olvassák oly szívesen, a miként kellene. Gyermekekorában bizonyára hall az ember bibliai történeteket és vágyik is azokat hallani; azonban későbbben megváltozik az izlés és nem óhajtunk oly sokat a régi komoly könyvekből. Könnyed portékák, vig, szórakoztató dolgok, valamint hajmeresztő, rémes történetek kellene, mert ezek érdekfeszítők és kielégítők. Igen, kielégítők és megnyugtatók néhány percre, azonban a belső életre éppen nem. Vedd és olvasd! Ezt kell neked füleidbe kiáltani, oktan ember! Mert a bibliai-könyvünk ősidőktől fogva igaznak találtatott és ma is új erő és új szellem lakozik abban, örömet ad és bánatot csilapít, csak úgy, miként őseink idejében.

„**Vagy talán nincsen időd?**“ Mások ám olvassák, de te nem! Így gondold te azt atyámia jelen életfoglalkozásod zajának közepette. Olvassa a pap, vagy olvassa az esperes, annak van arra ideje! . . . Hát nem látod-e, mily könnyen és mily váratlanul csuszamolhatsz alá a téves ösvényen és te a Jézus Krisztustól nyert evangéliumi utasításokat „kutassatok az iratokban!“ kárba veszüi engeded? Az aztán kényelmes keresztyéni állapot, a mely mindent a papra, vagy az esperesre igyekszik áthárítani. Ez azonban nem a Krisztus szellemében történik, így — saját tetteért — embertársam! te vagy a felelős, mert a Biblia a te kezében is ott van. És te nem akarsz annak olvasgatására időt fordítani? Az embernek mindenre van ideje, a mire kedve és szíve vonzza, avagy öntudata rábirja. Vedd és olvasd! és pedig minden alkalommal, bármily kevés időt fordíthatsz is arra.

És ha egy negyedórácskához jutottál és magános szobácskában a Bibliát magad előtt kitérod és abból csendesen olvasgatsz, az már valóban nagy nyereség, mely a szívet felvidítja. Olvass csak tovább és ne bölcselkedlél, olvass csak tovább és minden rendben lésszen. Ha azonban azt kérdezed tőlem: Miként kell olvasnom a Bibliát? akkor én azt válaszolom neked:

Ne bírálgass semmit, ez az én első utasításom. A Bibliában Isten beszél te hozzád és így szól: „Mindenek én reám hallgassanak!“ A természet szerinti ember örömmel bírálgat, a modern, a világ szerinti ember még szívesebben. Azon képzelgést veszi a fe-

jébe, hogy ő neki mindent kell tudnia. Előbb csak tanulj és hallgass a mások beszédére, majd aztán néked is lésszen miről beszélned.

Ne légy ellenszegülő! Így hangzik az én második tanácsom. Mi mindnyájan derék, kedves emberek vagyunk, mindaddig, míg valaki nagyon közel nem jön hozzánk s valamit nem cselekszik ellenünk. Isten igéje gyakran sújt bennünket. Vedd ezt jónéven még akkor is, ha a büntetés nincsen kedved szerint. Ne is védekezzél. Istennek sokat kell mirajtunk segíteni.

Ne kételkedj! Ez az én harmadik javaslatom. A hitben rejlik minden. A kemény kőbe abból az esőből egy cseppnyi sem juthat, mely a szántófeldekre nézve aranyat érő dolog. Ugyan miért? . . . Hát csak azért, mert nem bocsátja magába. Engedj útát Isten igéjének szívedbe s csak higgy és akkor segít rajtad az Úr.

Ha már most hallottad az én három utasításomat, még hármat kell azokhoz adnom, melyek **intőjelül** szolgálhatnak.

Merülj belé mélyen az olvasásba! Ez az egyik. Mi gyakran már sokat olvastunk és mégis igen sokszor semmit sem olvastunk, legalább semmit sem alaposan, mert mi többnyire csak felületesen olvasunk. Ennek következtében nem ritkán olvasásunknak semmi haszna. Azonban tégy csak meg nekem kedves olvasó egyetlen szívességet és cselekedjél a Bibliával más képen, t. i. olvasd azt alaposan! Minél mélyebben hatolsz belé s minél teljesebb ábrándozásba hozta szívedet, annál édesebben fog annak boldogsága ömledezni.

Illezd egyik olvasmányt a másikhoz! Ez az én második tanácsom. Az egyik sugár a Szentírásban még fényesebbé teszi a másikat; ez irányban kutass! Ne nyakra-főre egymásután olvasgass tovább-tovább, hanem igyekezzél az olvasottakat megtartani, próbáld meg: visszafelé lapozgatni, a homályos helyeket a világosabbakkal, a régieket az újakkal egybe vetni, ez igazi aranyművészet leszen — s ez esetben a szív megneemesülésének nyeresége biztosan nem fog elmaradni.

Tartsd is meg, amit olvastál! Oly feledékenyeknek, mint a minők sok dologban mi vagyunk, ez egyben nem szabad lennünk.

A Szentírás mintegy játszani látszik e szavakkal: Isten igéje mellett kitartani és Isten igéjét megtartani; a mely kifejezések tulajdonképpen együvé tartoznak, Isten igéjének, a te örökségednek és sajátodnak kell lenni, amelyet tőled soha sem vehetnek el, a mely tégedet az örökkévalóságba követend. Mert Istennek igéje örökké megmarad.

Vedd és olvasd! **Olvasd azt a tieddel is együttesen.** Isten igéje nem olyan házőrző Biblia, melyet csak odahaza elzárva kell tartani, hanem arra való, hogy az ember annak tartalmával megismerkedjék;

*) A Vasárnap szerkesztősége. A londoni vallásos iratokat terjesztő társulat és a Bibliái társaságok.

és pedig a házasság-kötés alkalmával épen úgy, mint a házassági élet egész tartama alatt. Isten igéje nem iskolai Biblia, hogy azt az ember legfőlebb az iskolai élet tartama alatt tanulmányozza, azután pedig a poros könyvpolcon nyugalomba helyezze. A báránka először a folyambau tanul meg gázolni és ez az ifjú korra elég. Azonban, a mit te kedves olvasó gyermekkorodban meg szoktál cselekedni, azt nagyobb korodban nem szabad elhanyagolnod. Össze kell tehát gyülekezni az egész családnak a Biblia körül, házi ájtatosság alkalmával, mert tulajdonképen ez az ősalapja a családi életnek, azért a Bibliának kell lenni a szülők és családtagok közös világitó csillagának. A mi atyáink az üldöztetések szomorú korszakában éjszakánként elővették az ő Bibliájukat rejtkehelyeikből és annak lapozgatásában gyönyörködtek; neked azonban az a kötelességed, hogy úgy a verőfényes napokon, valamint a nyugalmas, csendes éjszakákon erre oktasd a tiedet: „A szövetség ezen könyvét el ne engedd a szádtól távozni!”

Igy kell annak öröm igéjének és angyali tanácsnak lenni, melyet ezen lapocskák neked nyújtanak: **Vedd és olvasd! Vedd a te Bibliádat és olvasd!**

Isten igéje.

Hogy jöjjenek én Jézushoz?

Máté 4, 15--25.

Gyakran hallom: Jöjj Jézushoz? de mi módon mehetek én hozzá? Ő az égben van, hogy mehetek oda, hogy beszélhetek vele? Mondják, hogy mindennütt jelen van, de én nem látom, hogy mehetek én hozzá? Ha a földön volna, mint egykor, hát semmi fáradságot nem sajnálnék, hogy hozzá mehessek. A mim csak van, mindent eladnék és utra kelnék s felkeresném, ha 100 mérföldre kellene mennem. Semmi nehézségtől sem rettennék vissza hozzámenevelem közben. Útat törnék magamnak a tömegben keresztül, csak hogy meggyógyítottassam általa. Leborulnék, előtte, ruháját megfogom, lábait megölelném és mondanám: „Uram Jézus, segíts engem! Nem azért jövök, hogy vakságomból, belpoklosságomból vagy más nyavalyámból meggyógyítottassam, az én nyavalyám a bűn. Veszélyben vagyok. Isten haragja és az örök kárhozát nehezedik reám. Uram! segíts, mert elveszek.“ De Jézus nincs közöttünk többé és én nem tudom, hogy jöhetek hozzá?

Kedves barátom, miért kívánsz te ő hozzá menni és előtte leborulni, ruháját megérinteni, hozzá beszélni, mint a hogy a betegek és sánták tették? Nemde azért, hogy őt szükségleteiddel megismertesd? Ő már ismeri azokat. Minden fáradság nélkül értésére adhatod neki, hogy te kívánsz általa megszabadíttatni. Gondolj hát reá. Irányítsd szivedet feléje és szólj hozzá, épp úgy, mintha látnád. Szólj hozzá, mint a

vak tette, ki bár őt nem látta, mégis kiáltott: Jézus, Dávidnak fia! könyörülj rajtam! Te boldogabb vagy, mint azok, kik akkor éltek, mikor ő e földön járt. Azoknak sokat kellett utazni és többször a sokaság miatt nem is mehettek hozzá. Te azonban most épp úgy magadénak tarthatod, mintha más bűnös nem is volna ott, kinek szüksége volna reá. Ő hozzád mindig közel van és szólíthatod; ha nem láthatod is, ő lát téged, tud mindent, a mit gondolsz, és hall mindent, a mit mondasz.

A Jézushoz jövetel, a szívnek ő hozzá való vágyódása. Érezni bűneinket és nyomoruságainkat; hinni, hogy ő nekünk megbocsáthat s minket megvigasztalhat és megszabadíthat, hívni őt, hogy segítsen; bizni benne, mint barátunkban — ez a Jézushoz jövetel. Őt szeretni, beszélni vele, mintha éppen jelen volna, és mintha mi hozzá mennénk és kérnők, áldjon meg minket — bár tekintetét nem látnók s hangját nem hallanók is, ez az ő hozzá jövetel. Szegény bűnös! a te bűnbocsánat után való vágyódásod, ezen imádságod: „Isten, légy irgalmas nekem bűnösnek“, ez az ő hozzá jövetel. Jöjj hát Jézushoz!

Kegyesség útja.

Mire jó a szenvedés?

Egy 15 éves ifjú ember egyszer valami gyanus mellbajban megbetegett. Oly szívesen dolgozott volna tovább társaival, de nem használt semmit, a betegszobában kellett maradnia. Benső haraggal nézett ki betegágyáról, hogy más fiatalember egészségesen és vidáman jár utján: „Miért kell éppen nekem ily nyomorultul itt feküdnöm?“ Így tört ki ajkán a zugolódo kérdés gyakran. Egyszer Schweichban olyan helyen üdült, hol a betegek levegő kurát használtak s hol épen egy ker. gyűlést tartottak. Ezen egy egyszerű földmives is beszélt, ki egyebek közt azt mondotta, hogy a pásztor a csintalan állatoknak egy vastag takarót akaszt a nyakába, mely a lábukhoz ütődik, ha nagyokat ugranak. Így szükséges, hogy a jó Pásztor is némely emberre szerencsétlenséget, bánatot bocsásson, hogy ezáltal nevelje, vezesse az embert. Ez a beszéd az ifjura mélyen hatott, bevilágított e néhány szó sötét lelkébe. Ez órától kezdve nem zugolódozott szenvedései miatt, de sőt még szívesen adott azért hálát Urnak.

Fordította: *Benkő Viktor.*

Egyháztársadalmi élet.

A vallásos estélyekről.

A „Vasárnap“ előző számában közöltük Utmutatónkat, a melynek szemelött tartásával a leghelyesebb az egyházi estélyeket és vallásos összejöveleteket rendezni. A következőkben arról nyújtunk tájékoztatást,

hogy e vallásos estélyeket Berlinben, az ottani hatalmas Városi Misszióban miként szokták megtartani.

Mig a vasárnap délutánra s később estére kelve, Berlin lakosságának százezrei fogják keresni a léha és erkölcstelen mulatozást, addig a Városi Misszió helyiségeiben megkezdődik a — családi élet.*

Ami ezelőtt 25 esztendővel elképzelhetetlennek, később egy szép de kivihetetlen eszmének tetszett — az ma itt valóság és élet.

A családok százai gyűlnek össze csendes szóra-kozással s együvé tartozásuk érzésének megpecsétlé-sére. Isten-igéje, vallásos-ének, zene, tanulságos elmél-kedések, szavatok, gyermek előadások meghallga-tására, aminek látására önkéntelenül merül fel a szemlélőben a gondolat, hogy vajha ezek meghono-sítása érdekében tételnének mindenféle buzgó lépések. Nálunk is! Az ilyen jellegű családi összejövetelek d, u. 5 órakor kezdődnek, 9 órakor véget érnek, hogy a szülők gyermekeiket idejekorán lefektethessék s maguk is előkészülhessenek a munkásság új hetére, mert a német — a „blaumontag“-ot nem ismeri.

Egyébként megjegyzem, hogy a családi estélyek koronkint ünnepélyesebb keretűek. Így, ha a Női osz-tály tartja meg a maga igen népszerű Familien-abend-jét. Ilyenkor e virágokkal, zöld galyakkal s zászlókkal diszitett helyiségben 14—18 potból álló tárgysorozat képezi a szórakoztató elemet, amely egyébiránt, a köz-bevetett szünettel, két felé van osztva. Az alaphan-gulatot valamelyik egyházi-ének előadása irányítja. Megnyitó beszédet a Városi Misszió egyik lelkésze tart, méltatva a vasárnap ünnepi jelentőségét, a csa-ládi összejöveteleknek szívet-lelket nemesítő és az embereket nem egyszer kárhozatra juttató mulatozá-soktól elvonó célját. Ezután ének, szavatok, zene kö-vetkezik, de a legnagyobb fontosságot újból vala-melyik lelkész vagy valamelyik protestáns szellemi-előkelőség előadásának tulajdonítják, aki rendszerint egyháztörténelmi, társadalmi fontosabb kérdést ismer-tet meg, de mindig szorosabb összeköttetésbe hozva azt a hívek és az egyház beléletének mai életviszo-szonyaival.

A szünet kezdetén a Misszió nőtagjai theát, va-gyas sonkát stb. zsemlét szolgálnak fel a 20—30 pfen-nigbe kerülő belépti-jegy ellenében. Ez időközi pi-henő falatozást: asztali áldás vezet be. Alig 10—15 percz mulva újból kezdődik a tárgysorozat, de ez a második rész egészen a gyermekeké. Ők énekelnek, szavalnak, kisebb színi előadást tartanak, mesélnek stb. stb. S mindennek meg van az a jó oldala, hogy a vasárnap délutánt, vagy bármelyik másik szórakozási időt, a Misszió tagjaihoz tartozó családok nagyjai és kicsinyei együtt töltik el. Megszokják a családi össze-tartás megalapító áldását. Nem azt keresik ami minél jobban és minél gyakrabban elkülöníti őket egymás-tól, hanem azt ami egybetartja őket és így a családi

tűzhely rájuk nézve csakugyan egy darab a menyor-szágból.

A lelkész záró szavai és adakozásra való felhi-vás fejezi be a családi estélyt, amelyről mindenki elégedetten távozott a tűzhelyéhez, magával vivén azt a tudatot, hogy a családi egyetértés és szeretet az anyaszentegyházhoz ragaszkodó buzgóság éz áldozat-készség — Isten országának építése e földön!

H i r e k.

Olvasd a bibliát.

Jézus megtisztítja a templomot.

(János ev. 2, 13—22.)

Mult vasárnap láttuk, mikép kezdte Jézus mun-káját egyes lelkekkel magánosan; ma pedig a nyil-vánosság előtt találjuk. A nyájas, szerető Jézust úgy látjuk, hogy szigorú bíró is tud lenni, mikor a ha-misszággal és önzéssel szemben áll.

Oktató jegyzetek:

I. Isten házának szentsége. A menyország Istennek ülőszéke a föld pedig az ő lábainak zsámolya, nem lakik ő kézzel csinált templomokban; de mégis választott magának olyan helyet, mely az ő dicsőségének hajléka. Az pedig szent hely; ott hirdetteti Isten az ő akaratát; azt arra rendelte az Úr, hogy kijelentessék az ő törvénye, de a kegyelme is. Arra rendelte az Úr továbbá, hogy ott keresse őt az ő népe; Isten meghallgatja a mi imádságunkat, ha bárhol kiáltunk hozzá, de elvárja, hogy az ő népének gyüle-kezete is megjelenjen előtte dicsérettel és hálaadással. Ezért szent az Úrnak háza, s ezért tartsuk mi is illő tiszteletben.

II. Jézus felháborodása Isten Fia nagy szomorúsággal látta, hogy Atyjának házat megszenteltetették. Odahoztak olyan dolgokat, a mit ott tartani nem volt szabad, olyan ügyekkel foglalkoztak ott, a miket máshol lehetett volna elintézni. Itt pedig el-vonták figyelmüket az Isten dolgaitól, ő rólla megfélekedtek. A helyett, hogy lelkük javát keresték volna, csak földi hasznot keres-tek s erre kiaknálták az isteni szolgálat alkalmosságait. Ezért ha-ragra lobbant Jézus, ki Atyjának dicsőségért küzdött. S ha mi azt az időt és helyét, mely Isten tiszteletére van szánva, a mi saját világi ügyeinkre fordítjuk, ha az igehirdetés, vagy imádkozás alatt másra gondolunk, ha az Úr napját nem szenteljük meg, főképen ha saját tetsünkben, mely az Isten lelkének templomává van ren-delve, a bűnnek adunk hajlékot, akkor mi is megérdemljük, hogy megostoroztassunk. Inkább szolgáljunk az Úrnak tisztasággal és szentségben, s kérjük, hogy avassa fel templomává a mi szívünket.

Egy inas minden reggel, mikor munkájához ment, virágszá-lat szokott magával vinni. „Ha ott látom magam előtt — így szólt — Isten szeretetére kell gondolnom s akkor könnyebb a bűnt tá-vol tartanom szívemtől. — Jézus szavaiban sok virágszál van, ha mindennap abból választunk egyet és elménkben forgatjuk, a mi szívünk sem lesz a bűn kalmárságának háza.

— **Vallásos-estély Ákosfalván.** Lélekemelő s evan-geliumi fénytől áthatott vallásos estély tartatott folyó hó 22-én este a Nyárad völgye egyik fejlődő szép-községében, Akosfalván, a ref. iskola termében. Az evangéliumból kisugárzó isteni erő, ime összegyűjti a nép egyszerű gyermekeit nemcsak a templomban, ha-nem az élet forratagában is, hogy az összejözetele-ken is építsék, buzdítsák egymást a hívek; hithüsé-

gükről bizonyosságot, vallást tegyenek, ébren tartsák a szilárd kálvinista öntudatot, melyre különösen e községben oly nagyon is szükség van, hogy felekezeti támadások között bátran megálljanak őrhelyeiken. Az estély a helybeli ref. tanító, Bartha Gyula vezetése alatt levő „Ref. Dalárda“ vallásos énekével kezdődött, melynek végeztével Ady Sámuel nyárádszentbenedeki ref. lelkész bensőségteljes, keresetlen szavakban fohász-kedett az Úrhoz, könyörögve világító szent lelkéért, hogy oszoljon a lelkekről a sötétség s támadjon nyomában mennyei világosság. Ima után Kovács László koronkai ref. lelkész emelkedett szólásra s egyszerű, keresetlen szavakban, de nagy igazsággal mutatott rá ama keserű valóságra, hogy a mai társadalmi életből mennyire hiányzik a lélek, az Isten által belénk oltott szikra s mennyire hatalmába ejti a sziveket a föld, az anyag, a világ, a minek következtében diadalom reménye helyett csüggedés; győzelem hite helyett félelem, bátortalanság fog el. De így nem lehet megvédenünk magunkat az aggasztólag ránk zuduló támadások ellen, melyek különösen a katolicizmus részéről érnek. Inti hát, hogy ne engedjük magunkat megejteni a fényes ceremóniák, üres szertartások által, melyek nem egyeznek Istennek lélekben s igazságban való imáadásával. Majd Egyed Gábor cserefalvi ref. lelkész beszéde után ismét Ady Sámuel intézte zár-szavait a hallgatókhoz, kérve, hogy a hallottakat véssék sziveikbe, mert csak ezek megtartása mellett lesz egyházunk valóban a föld sava, az élet izesítő kovásza.

— **A püspök választáshoz.** Ugy látszik, hogy csakugyan valóvá lesz az egyházkerület vezető-embereinek óhajta s a jó Isten, az egytetértés lelkével áldja meg az egyházkerületünk választóit az ürességben levő püspöki állás betöltésére nézve s arra, nagytiszt. Kenessy Béla egyházkerületi főjegyzőt és theol. igazgatót egyhangulag fogja elhívni a bizalom. Erre mutat az a körülmény is, hogy nagymélt. Gróf Bánffy György, mélt. Simó Lajos és mélt. Zeyk Dániel egyházkerületi főgondnokok kezdeményezésére az egyházkerület magasrendű érdekeire tekintettel egy bizottság létesült, a mely a legbuzgóbb célzattal fogja elősegíteni nagytiszt. Kenessy Béla úr püspökké választását.

— **A brassói egyházi élet.** A brassói református egyházban e télen is buzgó odaadással tartották meg a vallásos estélyeket. Eddig négy ilyen vallásos estély tartatott Péchy Árpád lelkész vezetésével. A felolvasásokon, a buzgó lelkészen kívül résztvettek Csulak Lajos állami tanító és Derzsi László áll. felső reáliskolai tanár. A tanulságos és lélekemelő előadásokat mindig oly nagy közönség hallgatja végig, hogy alig férnek el a gyülekezet tágas termében. Az estélyek műsorának többi pontját ének, zene és szavalati számok töltik be, a ref. vallásu magasabb osztályu fiú- és leány növendék közreműködésével. A brassói egy-

házközség öntudatos, buzgó egyházi élete nagy örömmel töltheti el minden református hívő lelkületét.

— **Levél Amerikából** A nagy eldorádóból, Amerikából levél jött, mely telve van panasszal. Az őszel vándorolt ki sokadmagával Kiss Dániel, a marosi egyházmegye Koronka községéből, mivel azt hitte, hogy a lapok hiradása az amerikai rosz viszonyokról csak elriasztás akart lenni. Most aztán Északamerika Ohio államából ir keserves levelet, melyben ezerszer is is megbánja, hogy elhagyta édes hazáját, hol ha nehezen is, de megtudott élni; míg künn Amerikában a legnagyobb nyomoruságban tengetik életüket, mivel munka sem igen akad, mert ami van, azt első sorban az angoloknak adják.

— **Kérés.** Tisztelettel felhívom az erdélyrészi ref. egyházkerület lelkészeit, sziveskedjenek anyakönyvükben megkeresni a néhai **Thury Lajos** születési-keresztelési bejegyzését.

Thury Lajos körülbelül 1825—1835-ig keresendő. A rendesen kiállított keresztlevelet tíz korona utánvét mellett kérem sürgősen **Rusz Constantín** gör. kath. lelkésznek Nagysármás, (Kolozsm.) megküldeni.

Szíves üdvözlettel, Nagysármás 1908. jau. 29.

Rusz Constantín
gör. kath. lelkész.

Ország-világ

Katholikus népszövetség.

— **Rakowzky a protestánsok és zsidók ellen.** A katolikus társadalmi mozgalmak között alkalmasint legjelentékenyebb a Katholikus Népszövetség, mely vasárnap délután diszgyűlést tartatott a fővárosi Vigadó nagytermében. Az évenkénti katolikus nagygyűlések nyomában csaknem minden esztendőben indult valami akció a társadalmi tevékenység egyik-másik mezején, hol a katolikus népkörök, hol a kath. sajtó érdekében.

A Népszövetséghez ezrével csatlakozik a katolikus nép, és a szociálistákat kivéve, nincsen szervezet Magyarországon, melynek annyi tagja volna, mint a Népszövetségnek, s a tagok száma a jól szervezett agitáció következtében folytonosan növekedik.

A szövetségnek az a célja, hogy egy táborban egyesítse az ország katolikusait, hogy így az egységes katolikus társadalom „*ne játssza többé a türelmes és néma bárány szerepét, mint a szövetség egyik főhivása mondja, hanem vezessen, mint a hogy a többségnél fogva igazság szerint vezetnie is kell.*“

A katolikusok sérelmeit, melyek a tömörülést és szervezkedést szükségessé teszik, így adja elő a Szövetség főhivása:

„A kimondott katolikust, azt mellőzik a hivatalban, üldözik a közfolyán; lekicsinylik, ha művész, lehetetlenné teszik, ha politikus, kinevetik, ha tudós, a munkából zárják ki, ha munkás, tisztességtelen versenynyel teszik tönkre, ha iparos vagy kereskedő. Pedig a többség sem nem vallástalan, sem nem erkölcsstelen, hanem katolikus.“

A szövetség szervezése teljesen a németországi Volkverein és az ausztriai „Keresztény szociális“ szervezetek módjára indult meg; a szövetség tagjainak anyagi áldozata a minimális: egy korona évenként. Így a katolikus papok, tanítók, népkörök könnyű szerrel toborozhatnak a szövetségnek harminc-negyven ezer tagot is.

Azonban az alakulásnak még csak kezdetén levő magyar Népszövetség abban is hasonlít a német Volkverein-hoz és az ausztriai „Keresztény szociálista“ szervezetekhez, hogy politikai célokat is szolgál. A mint a Volkverein szolgáltatja az áldozatokra is kész és lelkes választó közönséget a német centrum-pártnak, azonképpen a Katolikus Népszövetség támogatására is határozottan számít a — néppárt. A szövetség élére néppárti politikusok állottak: elnöke *Rakowszky István, a képviselőház alelnöke*, a ki egyszer mind a néppártnak is alelnöke, alelnökei pedig: *Prohászka Ottokár székesfejevári püspök*, a néppárt régi hive, több ízben volt képviselő jelöltje, és *Zboray Miklós* néppárti képviselő. A néppárt és a Népszövetség között levő szoros és választhatatlan kapcsolat félre nem ismerhető.

Egyébiránt a *Rakowszky István* a képviselőházi alelnök beszéde érdekes tüntetésre szolgált okul. Ő ugyanis a következőleg vezette be beszédét:

— Azon eszme, amely a ma olyan fényesen megtestesedett, már rég foglalkoztatta gondolkodásomat és mindig tépelődtem afelett, hogy mi lehet annak oka, hogy mi katolikusok, dacára a számszerinti túlsulynak, dacára annak a nagy ezredéves multnak, amelylyel dicsekedhetünk, a minket megillető helyet Magyarországon elfoglalni eddig nem tudtuk. (Ugy van!) Rájöttem, hogy addig, míg a protestánsnak, a reformátusnak, a zsidónak (Levele! levele!) legkevésbé sem árt az előmenetelében, ha magát vallásosnak vallja, addig, ha a katolikus teszi ezt, ez lépten nyomon hátráltatja őt: ez rá nézve bélyeg stb.

A beszédet a református és zsidók ellen egyformán felharsanó „levele!“ felkiáltásokat a „Budapesti Hírlap“ közli le. Előttünk csak az különös, hogy erre a magyar képviselőház alelnöke szolgáltat okot. Különös, de ma megérthető!

— **A magyar képviselőház szünete.** A magyar képviselőház, az Ausztria és Magyarország közös ügyeit intéző delegáció ülésézése miatt, e héten nem tart tárgyalásokat.

200 korona

a modern technika legjobb remeke a
=**Mignon írógép**=

Különös előnyei: Bárki tanulás nélkül rögtön ír.
Azonnal és állandóan látható írás.
Legegyszerűbb szerkezet. Acélbetűk.
Másol és sokszorosít.
Bármely drága géppel egyenrangú.
1 évi jótállás.

Szabadalmazott ipar.

Budapest, VII. Csengeri utca 24.

Megrendelhető lapunk kiadóhivatalában.

Agrár takarékpénztár r. t. Maros-Vásárhelyt.

FIÓKINTÉZETEK:

Csikszéreda, Gyergyószentmiklós, Marosludas,
Marosujvár, Nyárádszereda, Parajd, Sepsi-
szentgyörgy, Székelykeresztur, Székelyudvarhely.

Befizetett alaptőke: 1500.000 korona

Takarékbetétek: 8 millió korona.

A takarékoságot a lakosság minden rétegében elő-
mozdítandó, amerikai módon

házi takarékperselyeket

izléss, csinos kivitelben, zárva, kulcsok nélkül **ingyen**, bocsátunk feleink rendelkezésére, a melyek által még a legkisebb összegek is könnyű módon megtakaríthatók. Ezen házi takarékperselyeknek azon nagy előnyük van, hogy azokból pénzt a mi közbejöttünk nélkül kivenni nem lehet és így a fél annak a kísértésnek, hogy a megtakarított pénzt esetleg céltalanul elköltse könnyen elállhat.

Ha legalább egy korona a perselyben összegyűlt, sziveskedjék intézetünkhöz fáradni, a mikor a megtakarított összeget a perselyből a t. cím jelenlétében kivesszük és a betéti könyvecskéjébe javára írjuk.

A perselyt zárva, kulcsok nélkül visszaadjuk és a pénzgyűjtés újból kezdődik.

Tisztelettel

Agrár Takarékpénztár r. t.
Maros-Vásárhelyt.